

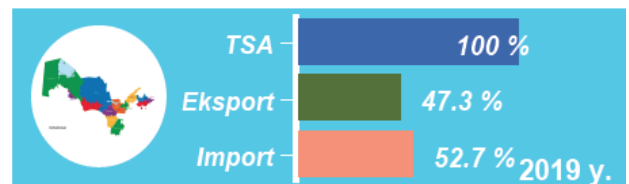
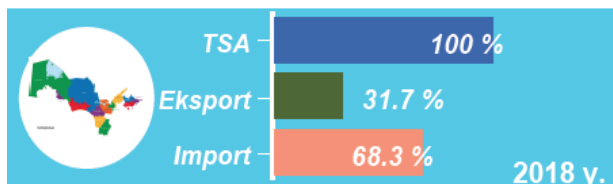
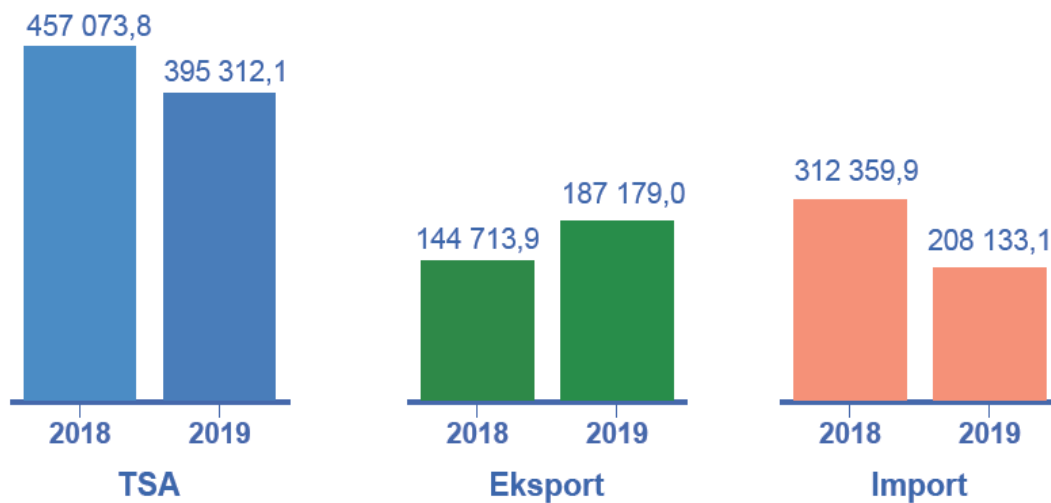
SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2019-yilyanvar-sentyabr)

2019-yil yanvar-sentyabr oylari yakunlariga ko`ra, Surxondaryo viloyatining 63 ta mamlakatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 395 312,1 ming. AQSH dollarini tashkil etib, (o`shish sur`ati 86,5 %) ni tashkil etdi. Shu jumladan, eksport hajmi 187 179,0 ming AQSH dollarini tashkil etib, o`tgan yilning shu davriga nisbatan 42 465,1 ming AQSH dollariga ko`paydi. (o`shish sur`ati 129,3 %) va import hajmi 208 133,1 ming AQSH dollariga yetdi. O`tgan yilning shu davriga nisbatan 104 226,8 ming AQSH dollariga kamayganligini ko`rsatmoqda. (o`shish sur`ati 66,6 % ga kamaydi). Tashqi savdo saldosini minus -20 954,1 ming. AQSH dollarini tashkil qildi.

Surxondaryo viloyati tashqi savdo aylanmasi

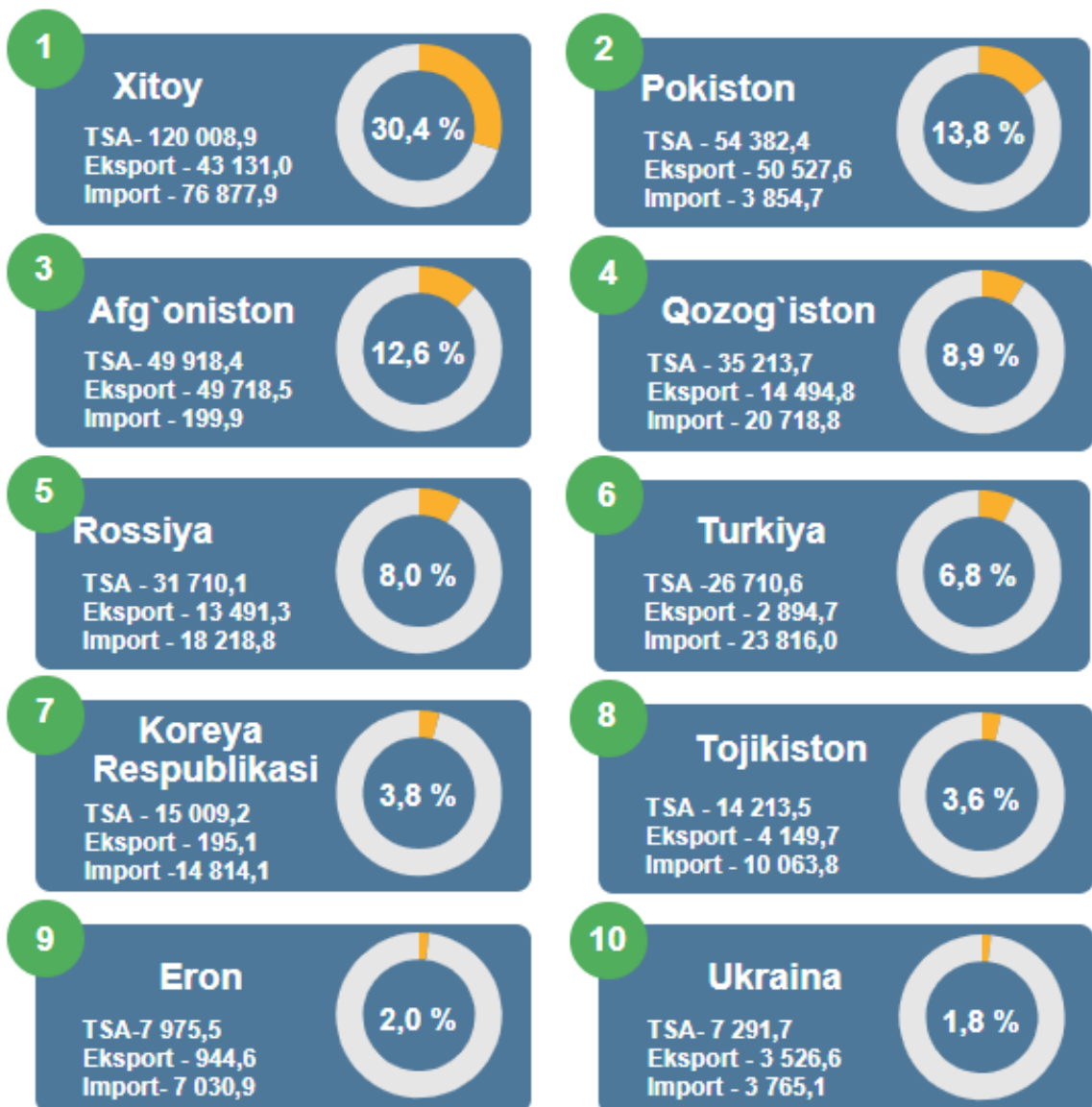
(yanvar-sentyabr, ming. AQSH. doll, ulushi %)

So`ngi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishni, eksportni qo`llab-quvvatlash, import o`rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o`zgarishga erishildi.

Surxondaryo viloyati tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega bo`lgan 10 ta davlat

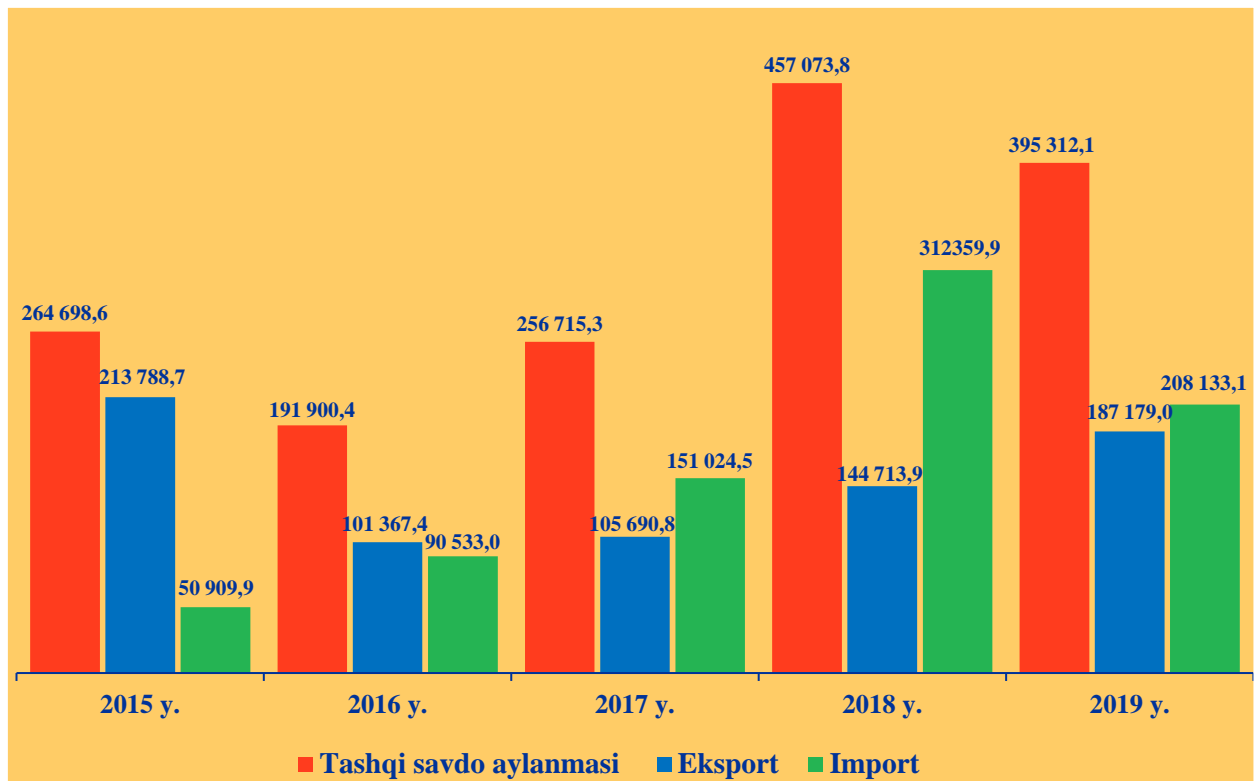
(Yanvar-Sentyabr 2019 y., ming. AQSH. dollar, ulushi %)

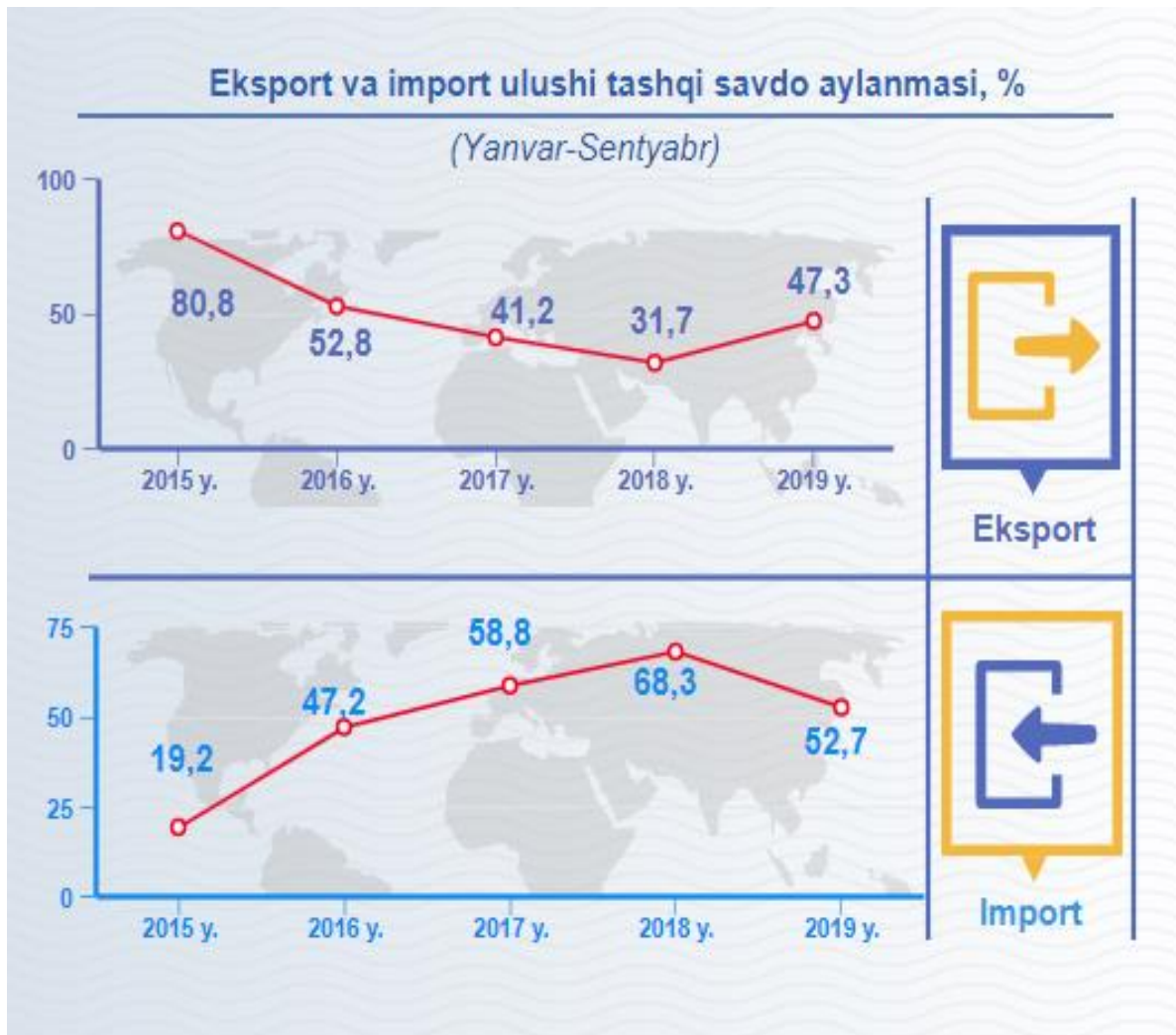
2019-yilning yanvar-sentyabr oyi yakuni bo'yicha tovarlar eksporti bilan shug'ullanuvchi korxonalar o'tgan yilning mos davriga nisbatan 49 taga ko'payib, 179 taga yetdi.

Tashqi savdo aylanmasi dinamikasi hajmi

(yanvar-sentyabr, ming. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi dinamikasi ma'lumotlar ko'rsatkichlarining o'tgan yillarga nisbatan o'sganligini ko'rsatmoqda. Jumladan 2019-yil yanvar-sentyabr oyida tashqi savdo aylanmasi 395 312,1 ming. AQSH dollarini tashkil qilib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 61 761,7 ming. AQSH dollariga kamaygan.

Viloyatimizda tashqi savdoni qoʻllab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan hamkorlikni yanada mustahkamlash boʻyicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019-yil yanvar- sentyabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 25,2 % ni (99 592,1 ming. AQSH dollari), tashkil etib, hamda tashqi savdo aylanmasi oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 64,7 % ni tashkil etdi.

MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega boʻlgan davlatlar, Qozogʻiston, Rossiya, Tojikiston, Ukraina, Turkmaniston va Belarus hisoblanadi.

**Surxondaryo viloyatining ayrim hamkor davlatlar
bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi**

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
Xitoy	63 165,1	57 345,9	120 008,9
eksport	5 826,4	5 947,2	43 131,0
import	57 338,7	51 398,8	76 877,9
saldo	-51 512,3	-45 451,6	-33 746,9
Pokiston	4 706,0	35 838,7	54 382,4
eksport	277,0	9 645,3	50 527,6
import	4 429,1	26 193,4	3 854,7
saldo	-4 152,1	-16 548,1	46 672,9
Afg`oniston	36 756,8	41 198,1	49 918,4
eksport	36 753,0	41 171,8	49 718,5
import	3,8	26,4	199,9
saldo	36 749,2	41 145,4	49 518,6
Qozog'iston	35 813,1	71 166,0	35 213,7
eksport	27 361,6	47 326,1	14 494,8
import	8 451,6	23 839,9	20 718,8
saldo	18 910,0	23 486,1	-6 224,0
Rossiya	33 817,6	43 908,0	31 710,1
eksport	15 876,7	22 616,2	13 491,3
import	17 940,9	21 291,8	18 218,8
saldo	-2 064,2	1 324,4	-4 727,6
Turkiya	11 268,7	26 096,0	26 710,6

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
eksport	3 563,7	5 510,5	2 894,7
import	7 705,1	20 585,5	23 816,0
saldo	-4 141,4	-15 075,0	-20 921,3
Koreya Respublikasi	4 002,7	21 591,8	15 009,2
eksport	167,9	1 133,1	195,1
import	3 834,8	20 458,7	14 814,1
saldo	-3 666,9	-19 325,6	-14 619,0
Tojikiston	1 332,4	17 527,0	14 213,5
eksport	345,6	1 207,9	4 149,7
import	986,7	16 319,1	10 063,8
saldo	-641,1	-15 111,3	-5 914,1
Eron	3 672,2	10 711,1	7 975,5
eksport	1345,0	589,2	944,6
import	2 327,2	10 121,9	7 030,9
saldo	-982,2	-9 532,7	-6 086,3
Ukraina	4 602,2	13 466,2	7 291,7
eksport	111,1	557,9	3 526,6
import	4 491,1	12 908,3	3 765,1
saldo	-4 380,0	-12 350,4	-238,5
Turkmaniston	2 436,0	3 866,1	6 119,1
eksport	2 059,5	192,8	108,4
import	376,5	3 673,2	6 010,7
saldo	1 683,0	-3 480,4	-5 902,3
Belarus	2 404,7	1 234,4	4 508,8
eksport	187,3	239,9	429,9

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
import	2 217,4	994,5	4 078,9
saldo	-2 030,0	-754,6	-3 649,0
Litva	23 730,3	3 843,3	3 761,4
eksport	-	-	221,6
import	23 730,3	3 843,3	3 539,8
saldo	-23 730,3	-3 843,3	-3 318,2
Hindiston	2 711,1	15 230,2	1 930,3
eksport	2 105,1	530,9	106,5
import	606,0	14 699,3	1 823,8
saldo	1 499,1	-14 168,4	-1 717,3
Germaniya	3 773,6	13 439,1	1 641,0
eksport	0,1	515,3	177,5
import	3 773,5	12 923,8	1 463,5
saldo	-3 773,4	-12 408,4	-1 285,9
Latviya	229,1	33 391,8	1 590,7
eksport	1,8	14,4	61,9
import	227,4	33 377,3	1 528,8
saldo	-225,6	-33 362,9	-1 466,9
Avstriya	714,1	445,6	1 472,8
eksport	-	17,4	-
import	714,1	428,2	1 472,8
saldo	-714,1	-410,8	-1 472,8
Ispaniya	140,1	930,0	1 458,6
eksport	-	-	-
import	140,1	930,0	1 458,6
saldo	-140,1	-930,0	-1 458,6

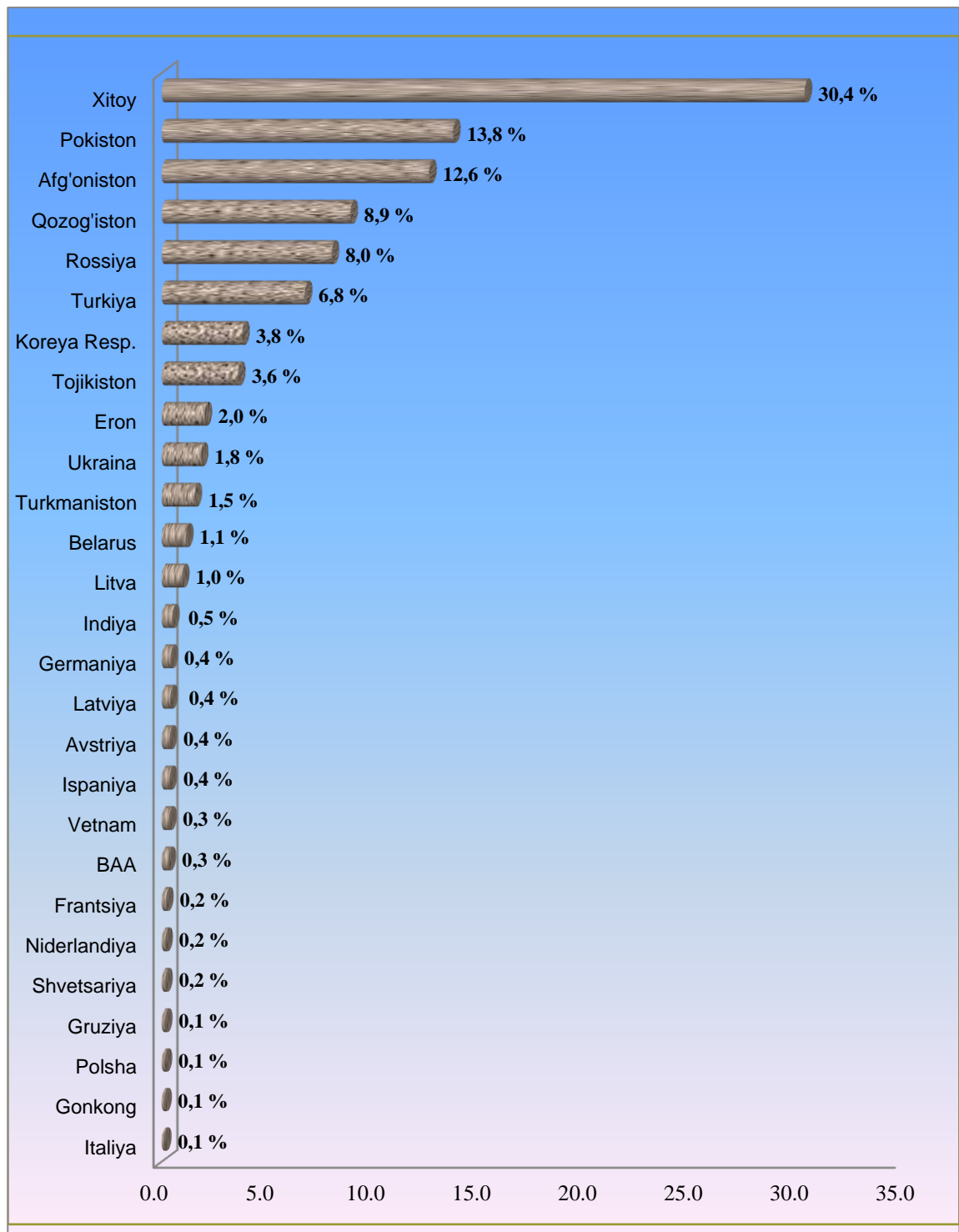
(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
Vetnam	1 458,6	4 540,0	1 359,4
eksport	-	4 295,9	579,0
import	1 458,6	244,1	780,4
saldo	-1 458,6	4 051,7	-201,4
BAA	2 712,8	565,5	1 237,3
eksport	1 009,7	422,5	151,0
import	1 703,0	143,0	1 086,3
saldo	-693,3	279,6	-935,3

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2019 -yilning yanvar-sentyabr oyida 74,6 % ni (294 733,7 ming. AQSH dollari) tashkil etib, tashqi savdo aylanmasining o`shish surati o`tgan yilning shu davriga nisbatan 97,4 %.nitashkil etdi.

Boshqa xorijiy davlatlar viloyatning tashqi savdo aylanmasidagi yuqori ulushga ega bo`lgan davlatlar, Xitoy, Pokiston, Afg`oniston, Koreya Respublikasi, Turkiya, Eron, Litva, Hindiston, Latviya, Ispaniya, Germaniya, Vetnam, hisoblanadi.

2019-yil yanvar- sentyabr oylarida Surxondaryo viloyati savdo aylanmasida ko'proq ulushga ega bo'lgan davlatlar.

EKSPORT

2019-yil yanvar-sentyabr oyida eksport hajmi 187 179,0 ming. AQSH dollarga etdi. (o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 129,3 % ga) teng bo'ldi. Eksport tarkibida tovarlar 98,9 % ulushga ega bo'lib, shundan oziq-ovqat mahsulotlari (69,2 %), ni to'qimachilik va to'qimachilik buyumlari (28,1 %) ga tog'ri kelmoqda.

Eksport tarkibi (2019 y yanvar- sentyabr)

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming. AQSH dollari	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Jami	187 179,0	129,3	100,0	36 286,0	49,0	100,0	150 893,0	2,0 m.	100,0
Paxta-tolasi	294,6	42,8	0,2	294,6	-	0,8	-	-	-
Oziq-ovqat mahsulotlari	129 556,9	105,5	69,2	30 122,7	44,5	83,0	99 434,2	166,6	64,2
Kimyoviy mahsulotlar	17,3	10,2	-	17,3	14,9	-	-	-	-
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	70,1	2,0	-	70,1	104,5	0,2	-	-	-
Mashina va asbob uskunalar	210,9	81,1p.	0,1	22,6	-	0,1	188,3	72,4m.	0,1
Xizmatlar	2 094,6	78,8	1,1	956,2	51,9	2,6	1 138,4	139,3	0,8
Boshqalar	54 929,3	3,7 m.	29,3	4 797,2	111,7	13,3	50 132,1	4,8m.	33,2

Eksport tarkibi dinamikasi

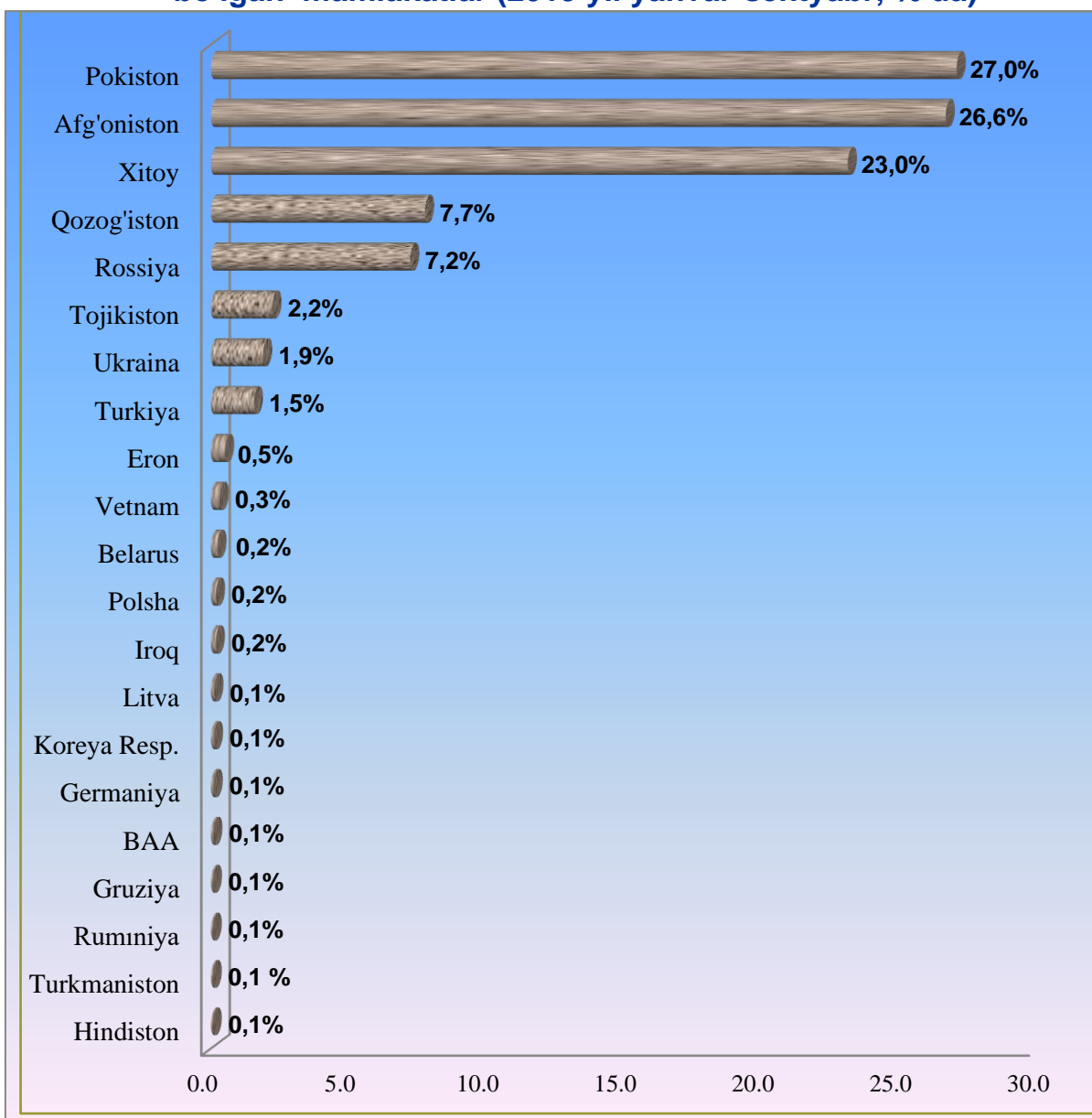
(ming. AQSH.dollari)

Tarkibi	2015-yil yanvar- sentyabr	2016-yil yanvar- sentyabr	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
Jami	213 788,7	101 367,4	105 690,8	144 713,9	187 179,0
Paxta tolasi	84 286,2	15 220,3	1 874,8	688,8	294,6
Oziq-ovqat mahsulotlari	76 693,3	56 527,3	88 261,8	122 853,8	129 556,9
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	-	-	13,6	169,8	17,3
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	77,2	173,7	3 497,0	3 507,8	70,1
Rangli va qora metallar	-	16,3	-	2,5	5,3
Mashina va asbob- uskunalar hamda ularning qismlari	40,8	2 042,3	-	2,6	210,9
Xizmatlar	38 500,5	20 226,8	1 775,3	2 658,2	2 094,6
Boshqalar	14 190,7	7 160,8	10 268,3	14 830,4	54 929,3

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko`ra, 2019-yilning yanvar-sentyabr oyi mobaynida eksport qilingan tovarlar hajmi o`tgan yilning shu davriga nisbatan 43 028,7 тыс ming. AQSH dollariga ko`p eksport qilindi va 185 084,4 ming. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar eksporti esa 2 094,6 ming. AQSH dollarini tashkil qildi.

Tashqi savdo aylanmasida tovar va xizmatlar eksporti bo`yicha asosiy hamkor davlatlarlar, Pokiston (27,0 % umumiy eksport hajmiga nisbatan), Afg`oniston (26,6 %), Xitoy (23,0 %), Qozog`iston (7,7 %), Rossiya (7,2 %) Tojikiston (2,2 %), Ukraina (1,9 %) va Turkiya (1,5 %) ga etdi.

Jami eksport hajmida eng katta ulushga ega bo'lgan mamlakatlar (2019 yil yanvar-sentyabr, % da)

2019 yil yanvar- sentyabr oylarida xizmatlar eksporti hajmi 2 094,6 ming. AQSH dollarini tashkil etdi, yoki umumiy hajmga nisbatan ulushi 1,1 % ga, va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 21,2 % ga kamaydi. Xizmatlar eksportining moliyaviy xizmatlar 44,6 % ni. Transport xizmatlar 30,0 % ni. Hamda shu bilan birga Turizm 18,5 % ni tashkil qildi.

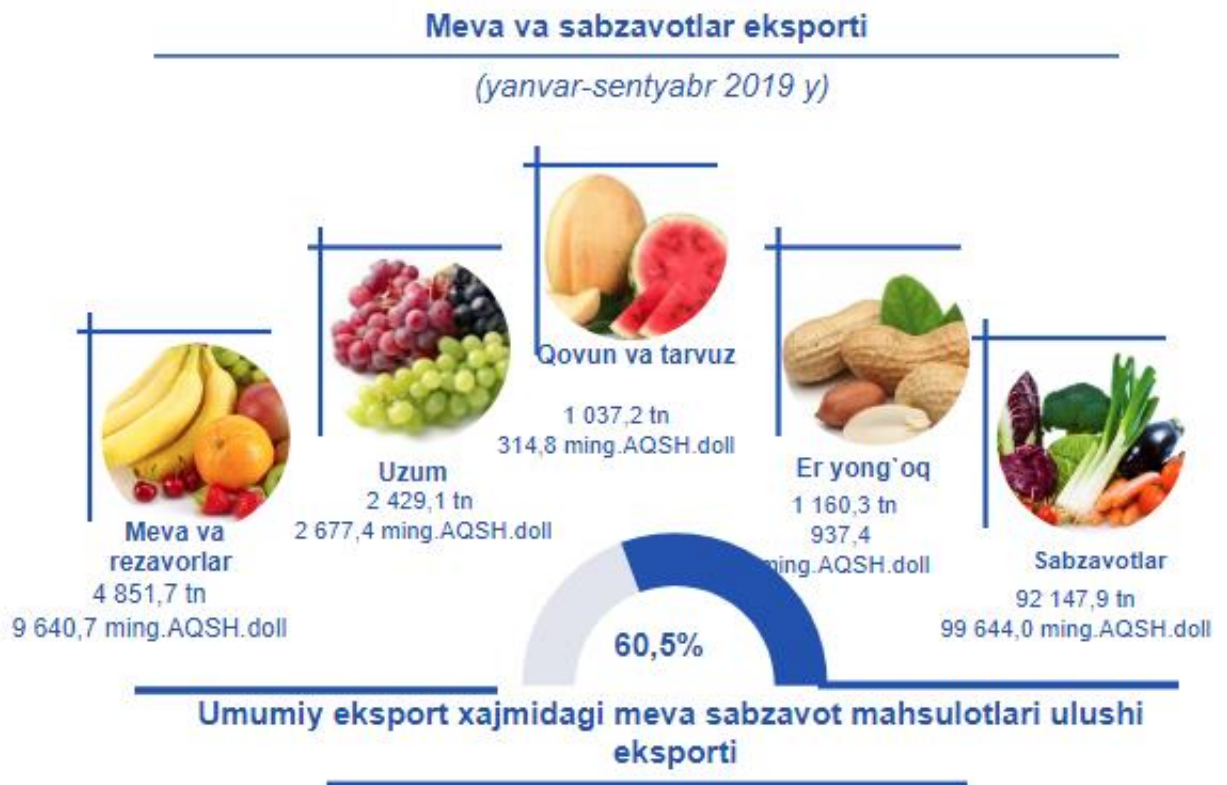

Eksport

Meva va sabzavotlar

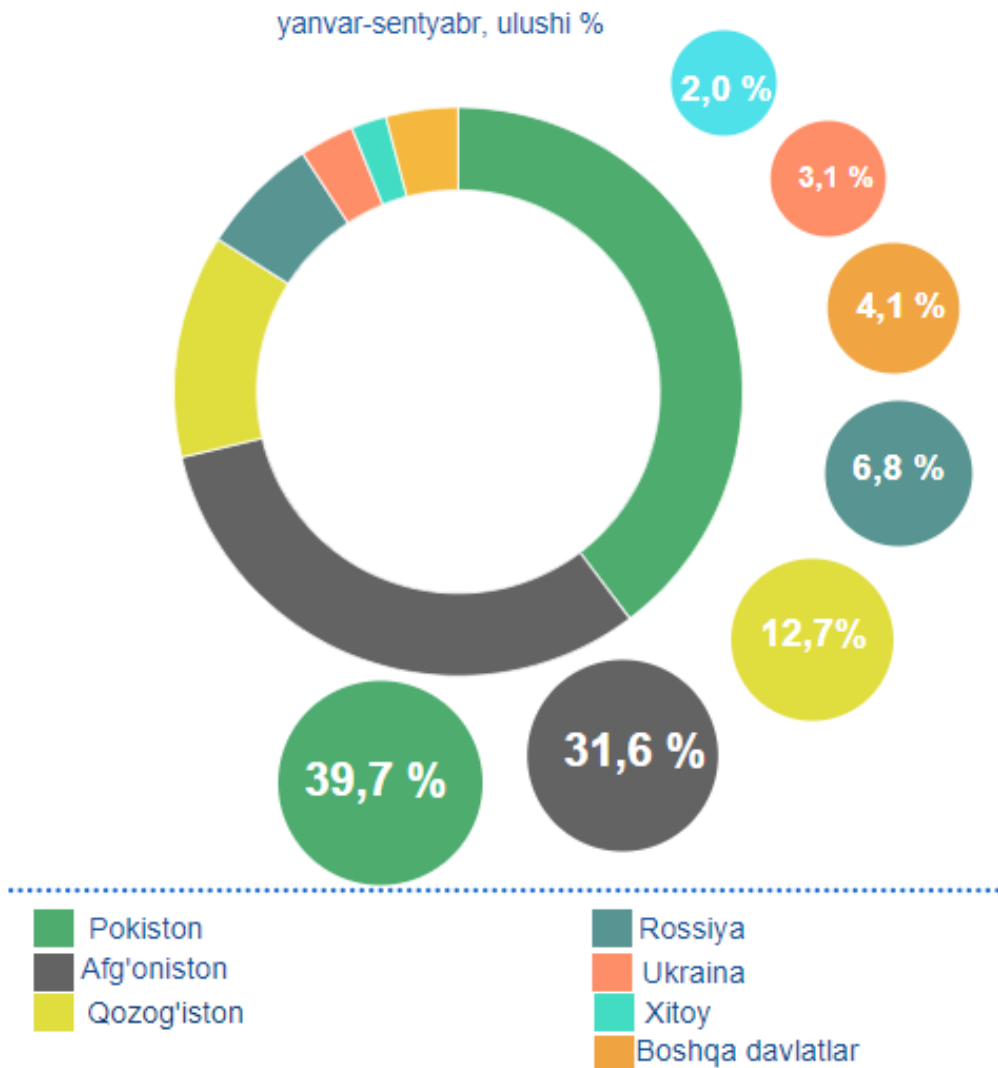
2019 yil yanvar-sentyabr oylarida meva va sabzavot mahsulotlari eksporti 113 214,4 ming AQSh dollarni yoki, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 5,8 foizga oshdi. Meva va sabzavot mahsulotlari jami eksportga nisbatan ulushi 60,5 foizni tashkil qildi.

Shundan jami meva va sabzavot mahsulotlari eksportida meva va rezavorlar 8,5 foizga (o'tgan yili shu davriga nisbatan 71,7 foizga kamaydi), sabzavotlar – 86,2 foizga (o'tgan yili shu davriga nisbatan 60,4 foizga oshdi), uzum – 2,4 foizga (50,4 foizga kamaydi). Er yong'oq - 0,8 foizni tashkil etib (o'tgan yili shu davriga nisbatan 79,4 foizga) kamaydi.

Meva va sabzavot eksportida asosiy hamkorlar Pokiston (umumiy miqdori 39,7 foizni), Afg'oniston (31,6 foizni), Qozog'iston (12,7 foizni), Rossiya (6,8 foizni), Ukraina bilan (3,1 foizni) va Xitoy (2,0 foizni) tashkil qildi.

Yirik hamkor davlatlar bilan meva sabzavot mahsulotlari eksporti

To'qimachilik mahsulotlarini eksporti

2019-yil yanvar-sentyabr oylarida to'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmi 52 681,2 ming AQSh dollarini tashkil qilib, 38 413,9 AQSh dollariga ko'paydi ulushi esa 28,1 %. foizni tashkil qildi, yoki o'tgan yil shu davrda nisbatan 3,7 marta oshdi.

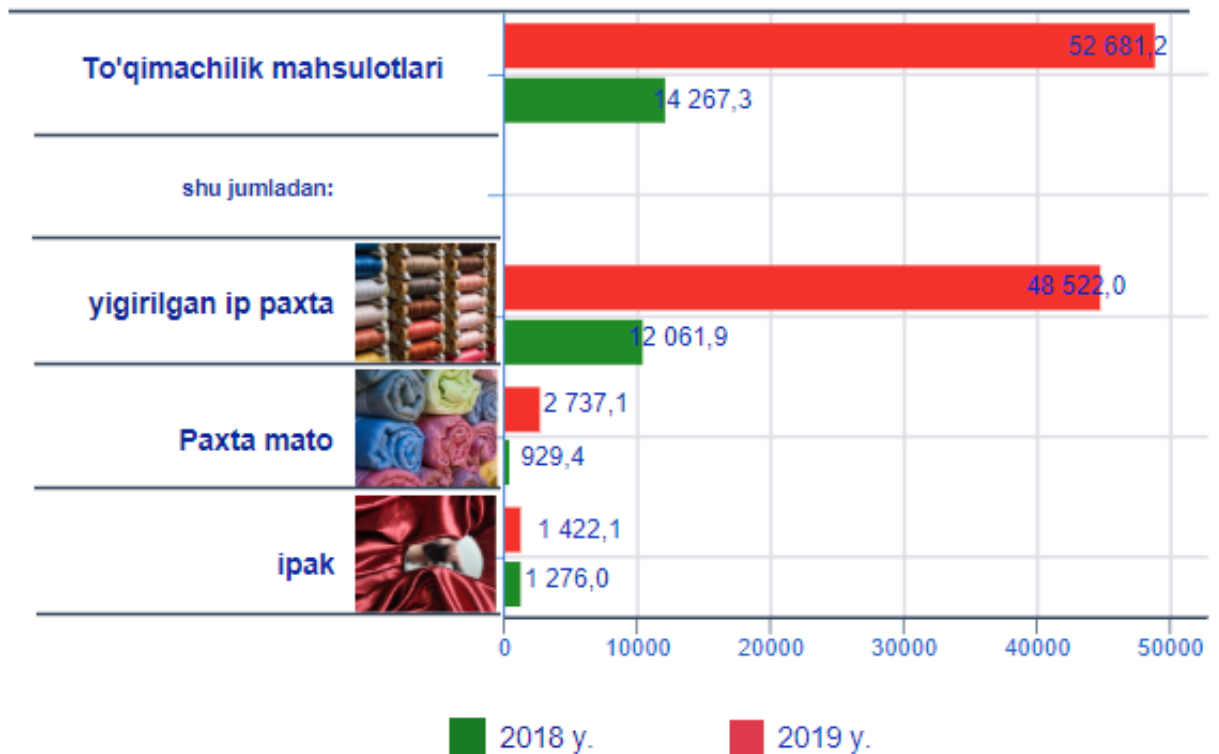
To'qimachilik mahsulotlarini eksporti tarkibi

(yanvar- sentyabr 2019 y)

	Ming AQSh dollar.	Ulushi, %	O'sish sur'atlari, %
To'qimachilik	52 681,2	100,0	3,7 m.
shu jumladan:			
yigirilgan ip, paxta	48 522,0	92,1	4,0 m.
paxta mato	2 737,1	5,2	2,9 m.
ipak	1 422,1	2,7	111,4

To'qimachilik mahsulotlari eksporti

(yanvar-sentyabr, ming. AQSH. doll)

IMPORT

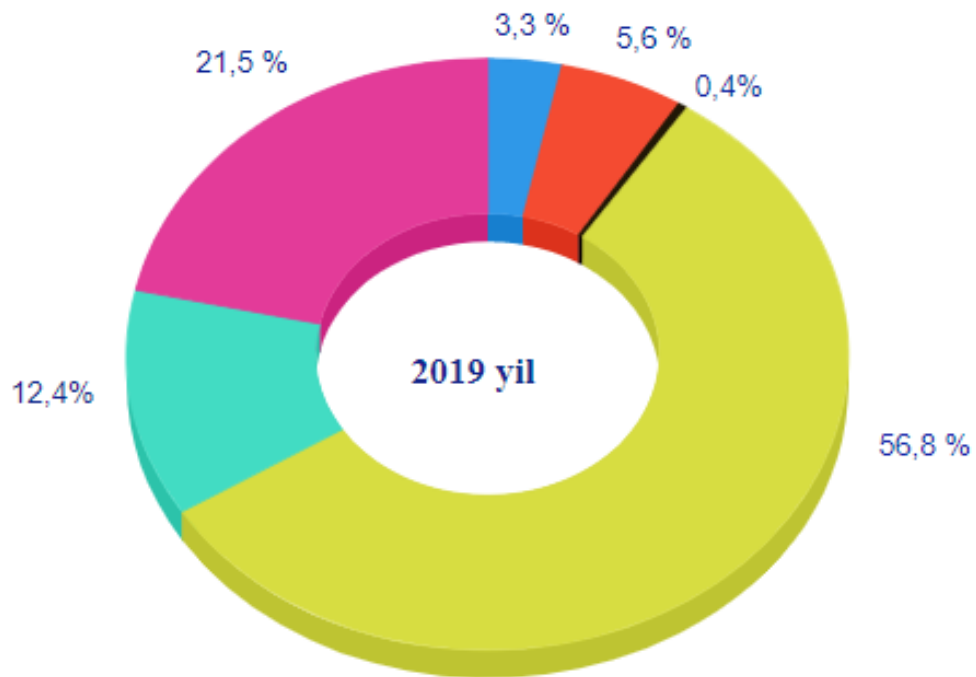
Joriy yilning yanvar-sentyabr oyida import hajmi 208 133,1 ming. AQSH dollariga etdi (o'sish sur'ati 66,6 %) kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar hamda ularning qismlari (56,8 %), oziq-ovqat mahsulotlari (12,4 %), shuningdek, rangli va qora metal (5,6 %), kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (3,3 %) ga to'g'ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi

(2019 yil yanvar-sentyabr)

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Jami	208 133,1	66,6	100,0	63 306,0	79,2	100,0	144 827,1	62,3	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	25 799,6	34,9	12,4	19 942,5	50,0	31,5	5 857,1	17,2	4,0
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	6 959,3	26,8	3,3	2 486,9	60,3	3,9	4 472,4	20,5	3,1
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	819,0	85,0	0,4	798,3	3,0 m.	1,3	20,7	3,0	-
Qora va rangli metallar	11 627,4	184,5	5,6	7 987,7	179,7	12,6	3 639,7	195,9	2,5
Mashina va asbob-uskunalar	118 233,9	70,3	56,8	8 440,1	112,4	13,3	109 793,8	68,3	75,8
Xizmatlar	46,8	29,7	-	5,0	-	-	41,8	26,5	-
Boshqalar	44 647,1	121,4	21,5	23 645,5	100,1	37,4	21 001,6	159,7	14,5

Import tarkibi
(Yanvar-sentyabr, %)

- Kimyo mahsulotlari
- Qora va rangli metallar
- Energiya manbalari va neft mahsulotlari
- Mashina va asbob uskunalari
- Oziq ovqat mahsulotlari
- Boshqalar

Import tarkibi dinamikasi

(ming.AQSH dollari)

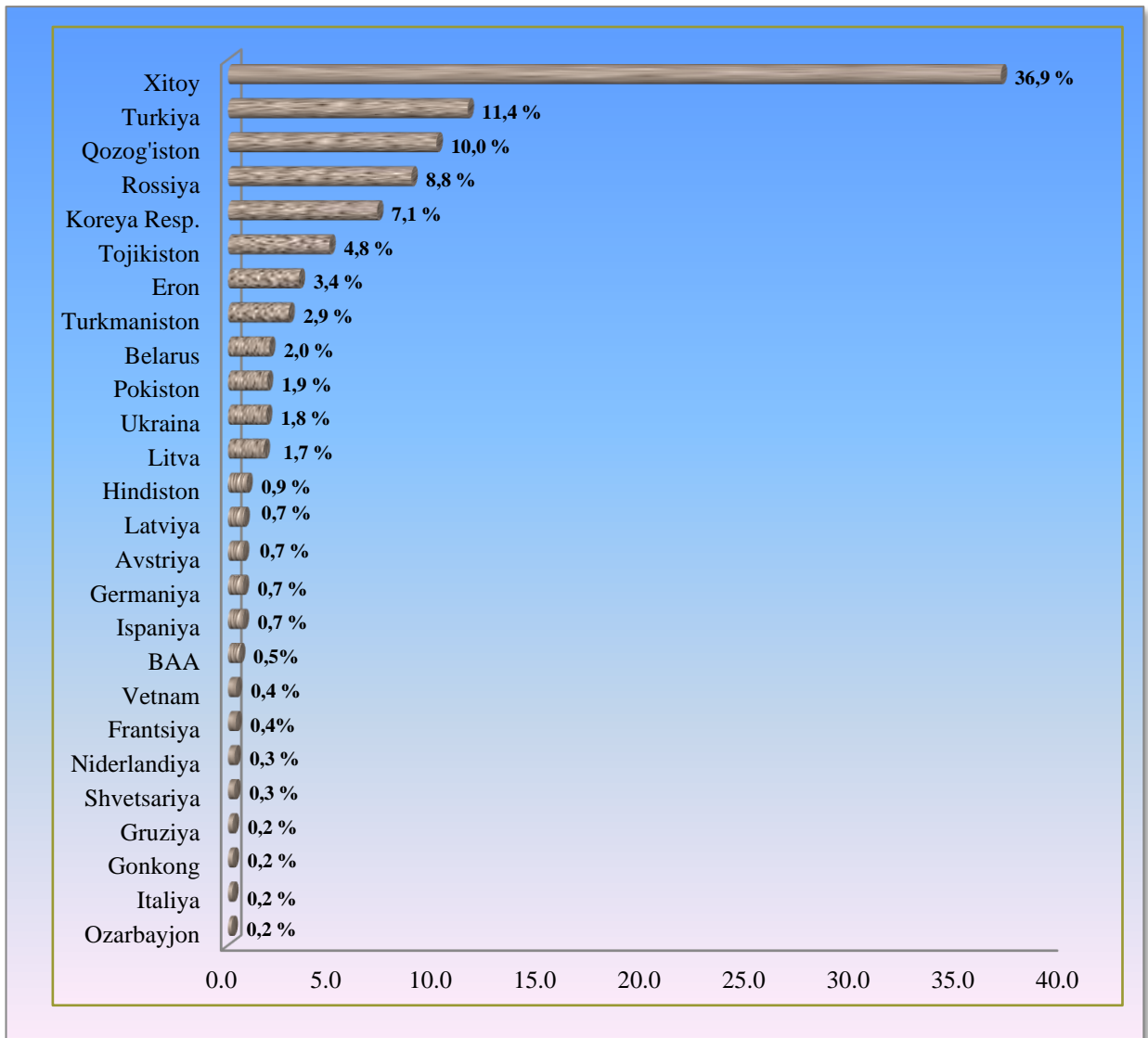
Tarkib	2015-yil yanvar- sentyabr	2016-yil yanvar- sentyabr	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
Jami	50 909,9	90 533,0	151 024,5	312 359,9	208 133,1
Oziq-ovqat mahsulotlari	15 165,8	3 452,2	16 220,6	73 966,5	25 799,6
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	2 278,7	10 234,2	16 173,9	25 943,7	6 959,3
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	-	1 449,9	828,7	963,0	819,0

Tarkib	2015-yil yanvar- sentyabr	2016-yil yanvar- sentyabr	2017-yil yanvar- sentyabr	2018-yil yanvar- sentyabr	2019-yil yanvar- sentyabr
Qora va rangli metallar	9 349,3	36 493,3	21 460,6	6 303,3	11 627,4
Mashina va asbob- uskunalar	22 065,6	33 883,3	83 436,4	168 244,9	118 233,9
Xizmatlar	-	-	-	157,6	46,8
Boshqalar	2 050,6	5 020,1	12 904,2	36 780,9	44 647,1

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko`ra, 2019-yilning yanvar-sentyabr oylari mobaynida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 104 116,0 ming. AQSH dollariga kam import qilindi, va 208 086,3 ming. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 46,8 ming. AQSH dollarga yetgan.

Asosiy hamkorlar uchun import tovarlar va xizmatlar bilan tashqi savdo aylanmasi yanvar-sentyabr oylarida Xitoy (36,9 foiz, jami importdan), Turkiya (11,4 foiz), Qozog'iston (10,0 foizni), Rossiya (8,8 foiz), Koreya Respublikasi (7,1 foizni) , Tojikiston (4,8 foizni), Eron (3,4 foizni) , Turkmaniston (2,9 foiz) , Belarus (2,0 foiz) va Pokiston (1,9 foiz) ni tashkil etdi.

Viloyatimizning jami import hajmida eng katta ulushga ega bo'lgan mamlakatlar, foizda (2019 yil yanvar- sentyabr)

Viloyatimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va horijiy mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Surxondaryo viloyat statistikaboshqarmasi
Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo`limi
Tel.: 71-230-85-82 76-223-06-97